

TOETSING MILITAIRE Vliegactiviteiten Oudeland van Strijen (110)

STATUS

Het gebied valt onder de volgende beschermingsregimes:

- N2000 gebied Oudeland van Strijen (Aanwijzingsbesluit is definitief)

BESTAAND GEBRUIK

Het Oudeland van Strijen maakt deel uit van laagvlieggebied LV20 Voorne-Putten/Hoekse waard. Het Oudeland van Strijen valt voor 100% binnen dit laagvlieggebied. De intensiteit in dit laagvlieggebied was gemiddeld 14 uur per jaar over de periode 2003-2008. Het laagvliegen vond 95% van de tijd overdag plaats (tussen 6.00 en 18.00 uur) en 5% bij nacht (tabel 1).

Tabel 1: Vliegunen voor laagvlieggebied LV20 Voorne-Putten /Hoekse waard.

Voorne-Putten dag													
	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	Σ
2003	0,7	3,4	1,6	0,5		2,6		0,5	1				10,3
2004													0
2005													0
2006	3,5				1,7			2		2,1	1,8		11,1
2007	2	7	5,1	2,7	2	2,9	10,6	7,5	2	2,8	2,8		47,4
2008				1,2			1,6	0,3		5	1,5		9,6
													78,4
													gem
													13
Voorne Putten nacht													
	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	Σ
2003													0
2004													0
2005													0
2006													0
2007			3,2		0,8								4
2008													0
													4
													gem
													1

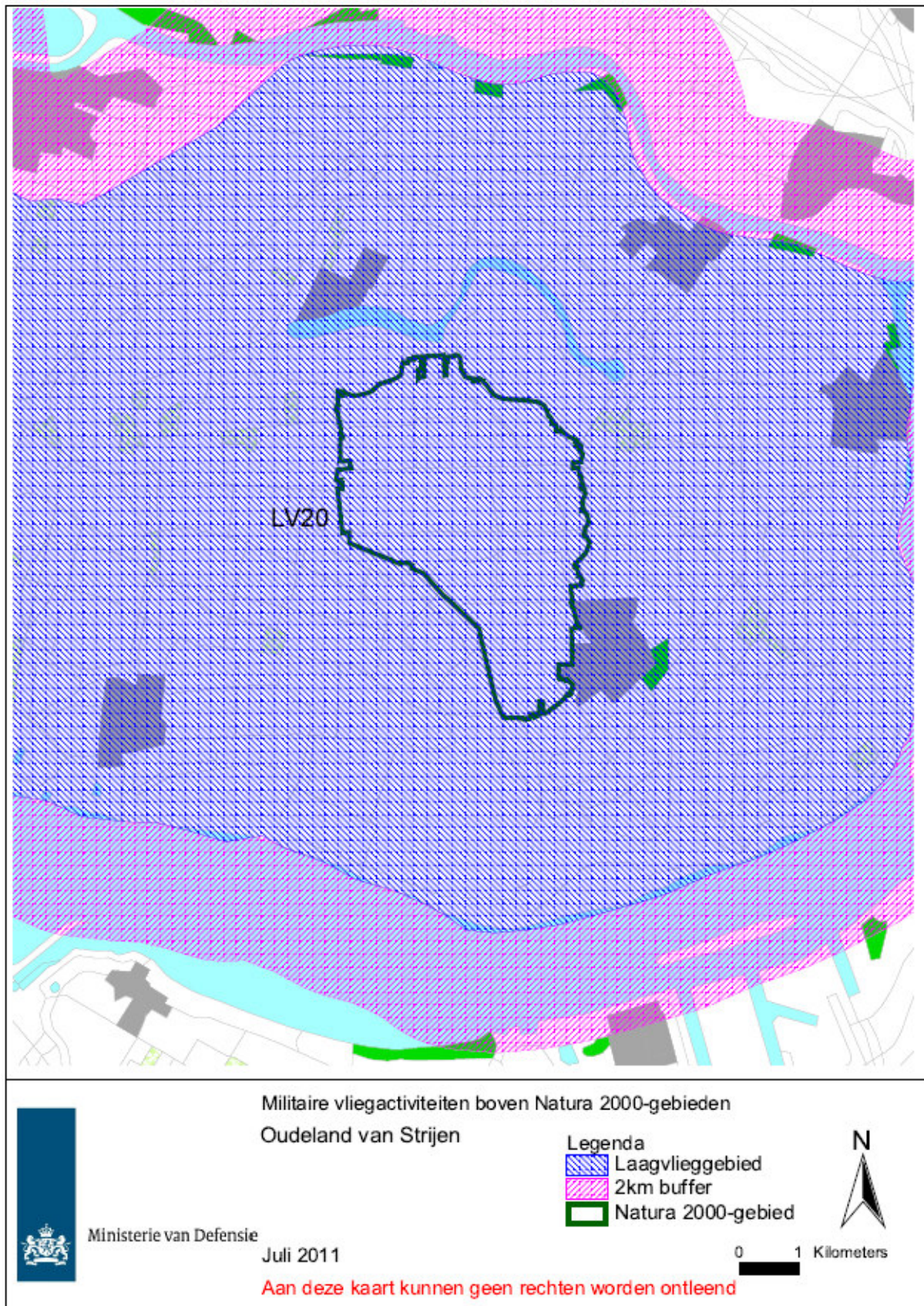
Σ : som van vliegunen in een jaar.

N jr: aantal jaren waarover het gemiddelde is berekend.

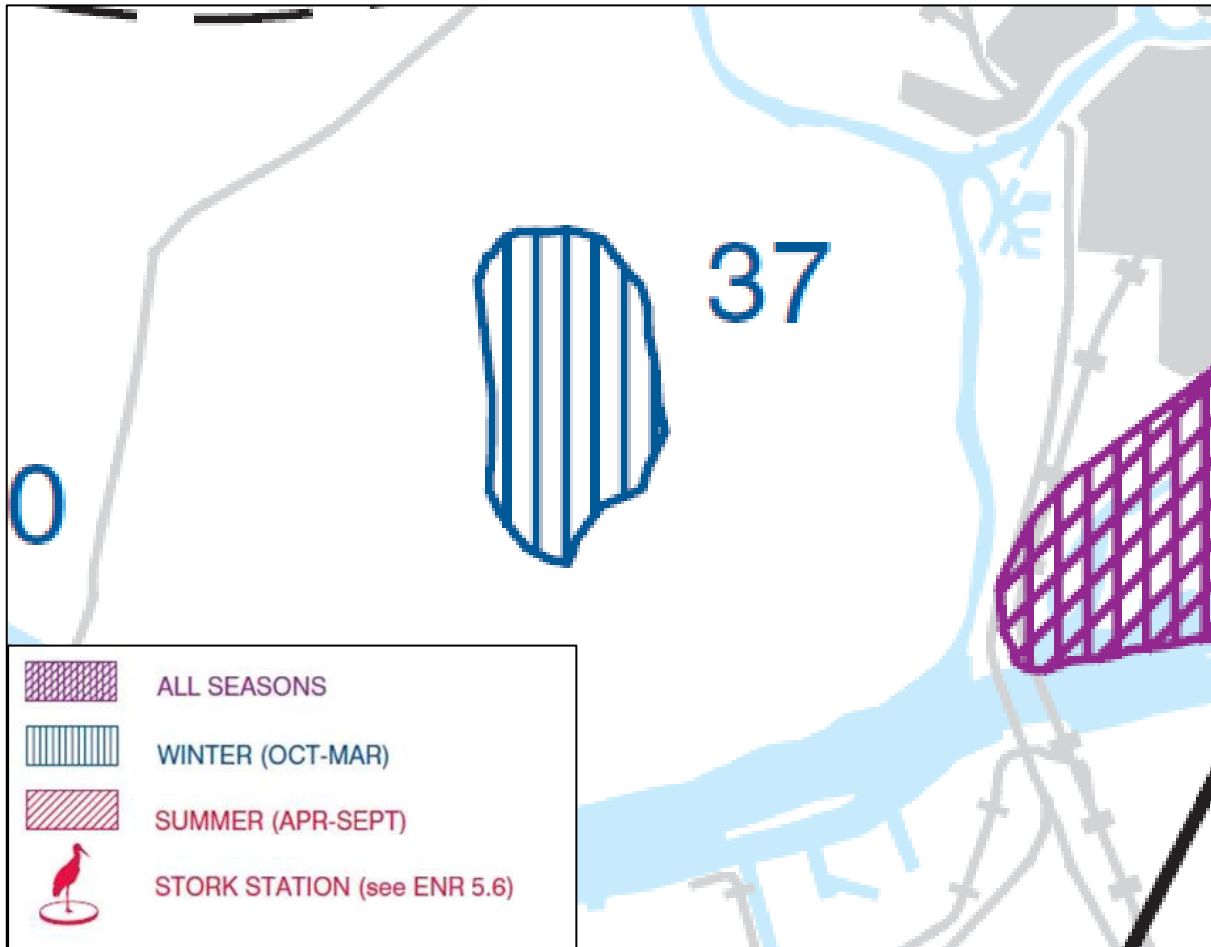
Max: maximum aantal vliegunen vastgesteld in één jaar.

Gem: gemiddeld aantal vliegunen per jaar over periode 2003 - 2008.

In Nederland binnen de laagvlieggebieden wordt laaggevlogen met verschillende typen helikopters: Apache, Cougar, NH-90, Lynx en Chinook. De minimale vlieghoogte voor militaire helikopters in Nederland bedraagt 50 meter. In de laagvlieggebieden is iedere vlieghoogte toegestaan, dus ook 0 meter (landen/opstijgen).

Figuur 1: N2000 gebied Oudeland van Strijen en de overlap met laagvlieggebied LV20.

Figuur 2: Bird-Sanctuary en bird strike risk (Air Traffic Control the Netherlands, 2006).

Oudeland van Strijen is aangewezen als Bird sanctuary. (zie figuur 2, nr. 37) in de maanden oktober tot en met maart.

Bird sanctuaries worden aangewezen ten behoeve van de veiligheid voor het vliegverkeer. De publicatie *Military Aeronautical Information Publication Netherlands* (MILAIIP) voor Nederland wijdt een aparte paragraaf aan vogeltrek in relatie tot vliegveiligheid en gebieden met grote aantallen vogels (*bird sanctuaries*). Vliegers worden daarin opgeroepen deze *bird sanctuaries* niet beneden de 1.000 voet (ongeveer 300 meter) te doorkruisen.

Het betreft gebieden waar het risico op aanvaring met vogels (al dan niet in een bepaalde periode van het jaar) groot is. Het ministerie van Defensie heeft aangegeven aan deze oproep gehoor te geven. Dit betekent dat bestaand gebruik boven Bird Sanctuaries inhoudt dat niet lager dan 1000 voet gevlogen wordt.

INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN N2000

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de soorten waarvoor het N2000 gebied is aangewezen. De analyse beperkt zich tot de soorten waarbij het optreden van een (significant) negatief effect door militaire vliegactiviteiten niet op voorhand uitgesloten kan worden. In de bijlage is een tabel opgenomen met de kernopgaven en alle instandhoudingsdoelstellingen die gesteld zijn voor het N2000 gebied Oudeland van Strijen (Bijlage 1, Essentietabel Oudeland van Strijen).

In de analyse worden per soort achtereenvolgens beschouwd:

- Instandhoudingsdoel volgens het aanwijzingsbesluit
- Trend
- Gevoeligheid
- Overlap in ruimte en tijd
- Effectbeoordeling
- Conclusie
- Mitigerende maatregel(en)

De soorten waarvoor Oudeland van Strijen is aangewezen zijn weergegeven in tabel 2. In de kolom 'beoordelen' staat aangegeven of de soort op basis van het advies van de voortoets (zie Foppen *et al.*, 2009) nader beoordeeld dient te worden.

Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen en advies beoordelen SOVON (Foppen *et al.*, 2009).

Nr.	Soort	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Beoordelen (Advies SOVON)
Niet broedvogels (nb)				
A041	Kolgans	=	=	Nee
A042	Dwerggans	=	=	Ja
A045	Brandgans	=	=	Nee
A050	Smient	=	=	Nee

= : behoud

Dwerggans (nb)

- Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van tenminste 30 vogels (seizoensmaximum).
- Trend: Zowel vanaf 1980 als over de laatste tien seizoenen wordt een significante toename van >5% per jaar vastgesteld (www.sovon.nl).
- De soort wordt als 'zeer gevoelig' beoordeeld voor verstoring door militaire vliegactiviteiten (Foppen *et al.*, 2009).
- Er is overlap in ruimte en tijd (oktober - maart). De vogels komen geconcentreerd voor in het gebied (Foppen *et al.*, 2009).
- In het ontwerp-beheerplan Oudeland van Strijen (2009) is het volgende opgenomen: *'De relatieve bijdrage van het Oudeland van Strijen aan het voorkomen van dwergganzen in Nederland is zeer groot. Het is één van de twee belangrijkste overwinteringsplaatsen van dwergganzen in Nederland. Sinds de winter van 1987/1988 komen er dwergganzen in het Oudeland van Strijen. Er verblijven de laatste jaren gemiddeld zo'n 30 tot 40 individuen; dit aantal is een tijd lang vrijwel stabiel gebleven. De maximale aantallen zijn de laatste jaren echter opgelopen (tabel 4.3). Over het Oudeland van Strijen is geen statistische berekening beschikbaar. Gezien het aantalverloop in de laatste jaren is die trend mogelijk ook positief (...). Het gemiddelde seizoensmaximum van de aantallen dwergganzen in het Oudeland van Strijen in de periode 2004-2005 t/m 2007/2008 bedraagt 49 individuen'*. Een negatief effect door de vliegactiviteiten kan worden uitgesloten gezien de sterke toename in de jaren 2006, 2007 en 2008. De instandhoudingsdoelstelling wordt ruim gehaald. Bovendien is het gebied in de maanden oktober - maart aangewezen als Bird-sanctuary. Met name in deze maanden zijn de Dwergganzen aanwezig in het Natura 2000 gebied.

- Conclusie: Geen negatief effect.
- Mitigerende maatregelen: Niet van toepassing

CUMULATIE

Aangezien Dwerggans wordt beoordeeld met 'geen negatief effect' is cumulatie niet aan de orde.

TYPISCHE SOORTEN

Het gebied is enkel aangewezen voor vogelsoorten (Vogelrichtlijn). Typische soorten, onderdeel van habitattypen, ontbreken derhalve in dit gebied.

BESCHERMD NATUURMONUMENT

Het gebied maakt geen deel uit van een voormalig Beschermd Natuurmonument.

CONCLUSIES

Een negatief effect door de militaire vliegactiviteiten op de overwinterende populatie van de Dwerggans in het gebied is niet aan de orde. Er is sprake van een significante toename van de populatie en de instandhoudingsdoelstelling wordt gehaald.

Het gebied is niet aangewezen voor habitattypen, typische vogelsoorten zijn in dit gebied niet aan de orde.

LITERATUUR EN BRONNEN

Anonymus. 2009. Ontwerp Beheerplan Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen 2010 tot en met 2015. Provincie Zuid-Holland, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, s.l.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. Aanwijzingsbesluit.

www.waarneming.nl

www.sovon.nl

BIJLAGE 1 ESSENTIETABEL OUDELAND VAN STRIJEN

Essentietabel Natura 2000-gebied 110. Oudeland van Strijen								
Kernopgaven								
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Meren en moerassen)	Behoud en herstel van samenhang tussen slaapplaatsen en foerageergebieden in het bijzonder voor grasetende watervogels en meervleermuizen (de belangrijkste kraamkamerfunctie en slaapfunctie van de meervleermuis ligt vooral in gebouwen buiten de Natura 2000 gebieden). Voor afgesloten zeearmen en randmeren behoud van de specifieke betekenis van de verschillende onderdelen voor habitattypen en vogels. Herstel van mozaiek van verlandingsstadia van open water tot moerasbos en herstel van gradiënt watertypen (inclusief brak) met name in het deellandschappen Laagveen.						
4.07	Plas-dras situaties	Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals kemphaan A151, porseleinhoen A119 en watersnip A153 en noordse woelmuis *H1340.						
Instandhoudingsdoelstellingen								
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Niet-broedvogels								
A041	Kolgans	+	=	=		1500		
A042	Dwerggans	--	=	=		30		
A045	Brandgans	+	=	=		1500		
A050	Smient	+	=	=		1100		4.07
								deze tabel is gebaseerd op het definitief aanwijzingsbesluit
Legenda								
W	Kernopgave met wateropgave							
%	Sense of urgency: beheeropgave							
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities							
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)							
=	Behoudsdoelstelling							
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling							
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering							